

Глобаллашув жараёнлари

Зарур ахборот ҳамиша, хотар әнг қадимги замонларда ҳам қимматли мулк ҳисобланган. Бундай ахборотга эга бўлган кишилар — уламо ва фузалолар никояда кадрланган, ахборот манбалари — кутубхона ва бошқа ҳазиналар авайлаб-асралган, тобора бойитилган, осойишталика ҳаф туғилган даворда эса энг аввало уни яшириш чоралари кўрилган. Подшохлар кутубхоналар устидан шахсий назорат ўрнатган ва факат ўз илмий салоҳияти билан этишбор

АХБОРОТ ГАНЖИНАСИ

ёки матбаба нашрларининг таъсир доирасини кенгайтириш ҳамда мамлакат интеллектуал салоҳиятини бутун дунёга тарғиб этишда Миллий китоб палаталарининг роли ҳақида

коғонган саноқли олимларгина ундан фойдаланишга ижозат берилган. Чунки, у пайтларда китоблар кўлумати холида бўлиб, жуда оз нусхада тайёрланган. Нодир китобларини йўқотилиши эса илм учун ўнглаб бўлмас фожиа ҳисобланган. Шунгун учун китобларни саклашнинг ягона часурини яшириш ва чеч кимга кўрсатмаслик эди.

Бугунги даврга келиб бу қарашлар ўзгари, энди китобни яшириш эмас, асқинча омманни саводли ва билимли килиш йўлида сарфлашғоси устувор саналади. Чунки, ҳозирги пайтада китоб чоп этиш энг юкори технологияларга асосланган, қисқа вактда минглаб нусхада китоб чоп этиш мүмкин. Аммо инсоният кўлга киритган ҳар кандай ахборотни тўлиқ ва мукаммал саклашга интилиш эҳтиёжи аспо сусаганий йўк.

Дунёнинг аксар мамлакатларида китоб палаталари фолият кўрсатади. Улар шу давлатда чоп этилган барча босма манбаларни йиғиз, тўплаш ва унга оид маълумотларни тайёрлаш билан шугулланади.

Миллий маънавиятимизнинг ривожланишида матбаба ҳазинаси сифатида китоб палаталарининг ахамияти бекиёс. Ийлар ўтиб кутубхоналардаги китоблар, газета-журналлар йўқолиши, ишдан чикиши, фойдаланиши яроқсиз ҳолга келиши мумкин, аммо китоб палатаси фондидаги манбалар тўлиқ ва сифати сакланади, чинки бу мусассада ӯкувчиларга ҳизмат кўрсатилимайди. Яъни, китоб палаталарининг ахамиятни вазифаси ахборот манбаларини саклаш, авайлаб-асралдан иборат. Шу боис, кўп давлат-

ларда кутубхоналар маълум бир вазирликлар тасарруфида фаолият кўрсатади, китоб палатаси эса бевосита ҳукумат кошида иш юритади.

Ўзбекистон Миллий китоб палатаси 1926 йилда таъсис этилган. 2002 йилга қадар у ҳозирги Матбут ва ахборот агентлиги негизидан бўлган, айни пайтада Алишер Навоий номли Ўзбекистон Миллий кутубхонаси таркибида иш олиб бораёт. Бу зиёд масканица кариб саксон ҳил давомида республикамида чоп этилган

коидаларини четлаб ўтиб, реестрдаги ташкилотларга бебул мажбурий нусха юборишни «унтиг» кўйишмоқда. Бунинг устига, муаллиф ҳисобидан чоп этиладиган китоблар эти келмайди, яъни муаллиф бутун тиражга ўзи эгалик килади. Оқибатда китоб палатасида мавжуд бўлиши шарт бўлган адабийтлар узилиши юз бермокда. Ҳолбеки, ҳар бир китоб миллий маданияти тарихидан ўз ўрнига эга.

Ўзбекистон мустакилликка эришгача, республика чоп этиладиган китоб, тўплам, газета-журналлар эндиликда хоиржига ҳам чикариладиган

тизимни китобларни рақамлаш («ISBN») мисолида кўриб чайкалар.

«ISBN» — китобларни алмашининг ҳалкаро китоб савосидаги энг асосий мажбурий элементи бўлиб, у майян маънога эга бўлган 4 гурухдан иборат ракамлар тўплами (кодини ташкил этади. Бу ноёб код жаҳонда чиқаётган ҳар бир китобни ягона тарзда тавсифлайди. Ҳозирги кунга келиб, 140 дан ортик мамлакат «ISBN» тизимига аъзо бўлган, уларда 110 тадан ортик агентлиги фаолияти юритмоқда. Колаверса, АҚШда маълумотларни йиғиш, текшириш ва узатиш бўйича «ISBN»га қўшимча тизим ҳам жорий килинган бўлиб, у фирмада ва корхонада маълумот базаларини ахборот сакловчилик даражасидан тезкор ахборот узатиш тармогига айлантириди, ахборот манбалари бирлашиб, китоб индустриси сабасининг кудратли тизими юзага келди.

Ҳалқаро наширият ракамлари стандартини бошшарори

бўлди. Бирор, бунинг битта шарти бор: улар тегишили ҳалқаро стандарти белгиларига эга бўлиши шарт. Китоб ҳамда қуандилни нашрларнинг ташкил дунёга чиқиши, Ўзбекистон интеллектуал салоҳиятни дунё мамлакатларига янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий агентлиги таркибида «ISBN» ва «ISSN»нинг миллий агентлиги ва каталоглаплашириш бўлумини очиши зарурати туғилмади.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари фаолиятини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Бизнингиз, бу мумхим вазифани ҳал этища тегишили идоралар, Миллий китоб палатаси ва замонавий компьютер технологиялари билан шугуллануви мутахассислардан китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Мактабни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.

Ҳозирда республикамидағи матбаба нашрлари тегишили ҳалқаро стандартини дунё стандартлари даражасидан китобни янада кенгро тарғиб килиш имкониятини беради. Китоб палатасининг яна бир мумхим тизими — миллий матбаба нашрларига тегишили ҳалқаро стандарти белгиларни беришиди. Аммо муйяни сабабларга кўра, бу иш ҳали ўйла қўйилмаган. Оқибатда, нашрларни холмадан олди. Уларга тўксон нафарга ҳар бир маблаб зарур экан. Бу катта, аммо жуда зарур маблаб эканлигини боради.

Аммо сўнгги йиллarda мактаб таълимида бир катор муммилолар юзага келган чеч кимга сир эмас. Масалан, бизнинг мактаб бундан салкам ўтиш юлдин курилган бўлиб, ўтган фурсалада китобни янада китобни янада кенгро тарғиб килишни беради.